

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Fkf.95/2011/44.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. évi május hó 16. napján** tartott tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fejér Megyei Bíróság 2010. évi július hó 9. napján kelt 6.Fk.195/2008/156. számú ítéletét **megváltoztatja**.

I.r. vádlott élet elleni cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a/ és c/ pontja szerint minősülő emberölés büntette Btk. 16. §-a szerinti kísérletének **minősíti**.

II.r. vádlott cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a/ és c/ pontja szerint minősülő, a Btk. 21. § (2) bekezdése szerint bűnsegédi minőségben elkövetett emberölés büntette Btk. 16. §-a szerinti kísérletének **minősíti**.

III.r. vádlott cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a/ és c/ pontja szerint minősülő, a Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédi minőségben elkövetett emberölés büntette Btk. 16. §-a szerinti kísérletének **minősíti**.

II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés fele részének végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre **felfüggeszti**.

A próbaidő a végrehajtandó rész letöltése után kezdődik. A szabadságvesztés végrehajtandó részéből nem bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2011. év április hó 12. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztésbe.

III. r. vádlott főbüntetését 4 (négy) évi fiatalokorúak börtönbüntetésére **enyhíti**.

A szabadságvesztés fele részének végrehajtását 2 (kettő) évi próbaidőre **felfüggeszti**.

A próbaidő a végrehajtandó rész letöltése után kezdődik. A szabadságvesztés végrehajtandó részéből nem bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott a próbaidő alatt **pártfogó felügyelet alatt áll**.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a **bűnjelekre vonatkozó részében hatályon kívül helyezi** és az elsőfokú bíróságot a Be. 571. §-a szerinti különleges eljárás lefolytatására utasítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezését annyiban változtatja meg, hogy az elsőfokú eljárásban összesen **1.489.894** (egymillió-négyszáznyolcvankilencezer-nyolcszázkilencvennégy) forint

bűnügyi költség merült fel, melyből I. r. vádlott egyedül **138.042** (százharmincnyolcezer-negyvenkettő) forintot, II. r. vádlott **161.892** (százhatvanegyezer-nyolcszáz-kilencvenkettő) forintot köteles megfizetni az államnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I.r., II.r. és III.r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban eltöltött időt.

A másodfokú eljárásban összesen felmerült **34.860** (harmincnégyezer-nyolcszázhatvan) forintból I. r. vádlott 12.000 (tizenkettőezer) forintot köteles megfizetni az államnak, míg II.r. vádlottat érintően felmerült **22.860** (huszonkettőezer-nyolcszázhatvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fejér Megyei Bíróság 2010. július hó 9. napján kihirdetett 6.Fk.195/2008/156. számú ítéletével I.r. vádlottat előre kitervelten elkövetett emberölés büntetében (Btk. 166. § (1) bek. (2) bek. a/ pontja) és kisebb kárt okozó csalás vétségében (Btk. 318.§ (1) bek. (2) bek. I. fordulata), II.r. vádlottat bűnpártolás büntetében (Btk. 244.§ (1) bek. (2) bek. a/ pont), míg III.r. vádlottat bűnsegédi minőségben, előre kitervelten elkövetett emberölés büntetében (Btk. 166. § (1) bek. (2) bek. a/ pontja) mondta ki bűnösnek.

Ezért I.r. vádlottat - halmazati büntetésül - tizenöt évi fegyházra és tíz évi közügyektől eltiltásra, II.r. vádlottat öt évi börtönbüntetésre és öt évi közügyektől eltiltásra, III.r. vádlottat pedig hat évi fiatakorúak börtönére és hat évi közügyektől eltiltásra ítélte.

Mindhármuknál beszámította a szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartásban töltött időt, rendelkezett a bűnjelekről és kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az eljáró ügyész mindhárom vádlott terhére, téves minősítés miatt, súlyosítás érdekében jelentett be fellebbezést.

Perorvoslattal éltek a vádlottak és védőik is: I.r. vádlott és védője elsősorban az ítélet hatályon kívül helyezése végett, másodsorban bizonyítás hiányában történő felmentésért, egyebekben a tényállás téves megállapítása és téves jogi minősítés miatt, II.r. vádlott és védője enyhítésért, míg III.r. vádlott és védője felmentés érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 556/2008/26-I. számú átiratában a bejelentett fellebbezést fenntartotta.

Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a tanács egyik ülnök tagja nem minden tárgyaláson az ügydöntő határozat meghozatalában résztvevő ülnök volt, így nem azonos összetételű tanácsban folytatta le a bizonyítási eljárást, továbbá nem tette tárgyalás anyagává a tényállás szempontjából jelentőséggel bíró szakvéleményeket és okiratokat, amely hiányosság az ítéletet lényegesen befolyásolta és a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki. A relatív eljárási szabálysértés miatt az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Az ítélőtábla a másodfokú eljárásban - a Be. 363.§ (2) bek. b/ pontja alapján - tárgyalást tartott.

Ennek keretében megállapította, hogy az egy intézkedéssel 2009. július 6.; 9. és 13. napjaira kitűzött tárgyalás kezdetén ugyan nem észlelte a bíróság az ülnök személye miatti tanácsváltozást, azonban a tanúk kihallgatása előtt a tanács elnöke ezt felismerte és a Be. 287.§ (4) bekezdésének megfelelően megismételte a tárgyalás korábbi anyagát, figyelmeztette az ügyészt, a vádlottakat és védőket, hogy az ismertetés kiegészítését kérhetik és ezzel kapcsolatos nyilatkozatukat is rögzítette. (89./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldala)

Az ezt követően szintén egy intézkedéssel 2010. január 6. és 11. napjaira kitűzött tárgyaláson - a pedagógus ülnökön kívül - ugyancsak Pál István volt a tanács tagja. A Székesfehérvári Törvényszék 2012. május 15. napján kelt 187./ sorszámú kijavító végzésével a számítógépes szerkesztés hibájából történt névelírást mind a 127./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldalán, mind annak 6. oldalán helyesbítette.

A tanács elnöke egyébként a 2010. évi július hó 5. napján tartott tárgyaláson I.r. vádlott kérésére ismertette a korábbi tárgyalásról felvett 127./ és 133./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyveket, amelyekre I.r. vádlott észrevételt és indítványt is tett. (155./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1-2. oldalai)

A másodfokú tárgyaláson a Fővárosi Ítélőtábla ismertette a vádlottak erkölcsi bizonyítványait, valamint az III.r. vádlotról rendelkezésre álló elmeorvos-szakértői véleményt, amelyeket az elsőfokú bíróság nem tett tárgyalás anyagává.

A főügyészség képviselője a másodfokú tárgyaláson - mivel az ítélőtábla a felvett bizonyítással az eljárási hibákat kiküszöbölte, - a bejelentett fellebbezést az eredeti tartalommal, a minősítés módosításáért és mindhárom vádlott büntetésének súlyosításáért tartotta fenn. A tényállásnak I.r. vádlott korábbi büntetésével történő kiegészítését, illetve a büntetett előélet további súlyosító körülménykénti figyelembe vételét indítványozta.

Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság az ölési cselekményre nézve széleskörű bizonyítást folytatott le és a vádlotti védekezések mérlegelésével alapvetően helyes, megalapozott tényállást állapított meg. Ebből azonban helytelen jogi következtetésre jutott, amikor a nyereségvágyból történt elkövetést nem róta a vádlottak terhére, kellő indokát sem adta, hogy miért tért el a vádbeli minősítéstől. A sértett megölésének célja a lakhatási körülmények biztosítása, mint ingyenesen szerzett előny megtartása, a kényszerkijelentés megakadályozása volt, amelyet a

vádlottak mindhárman feltétlenül felismertek. II.r. vádlott tisztában volt férje ölési szándékával, s mivel jelen volt a cselekmény elkövetésekor, közreműködése nem bűnpártolói, hanem bűnsegédi magatartás volt. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a vádlotti cselekmények minősítését változtassa meg, az ölési cselekményt minősítse nyereségvágyból elkövetettként is, továbbá a büntetett előéletű, a történetekért másokat okoló, megbánást és büntudatot nem mutató, társai vallomásait is befolyásolni törekvő I.r. vádlottal szemben szabjon ki határozatlan tartamú fegyházbüntetést, míg a büntetlen előéletű II-III.r. vádlottakkal szemben súlyosabb (a II.r. vádlottnál fegyház fokozatú) szabadságvesztést és közügyektől eltiltást.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

I.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezést fenntartva - a főügyészség írásbeli indítványával azonosan, - továbbra is sérelmezte az ülnökkel kapcsolatos eljárási szabálysértést, ezen túlmenően arra hivatkozott, hogy a tanúvallomások ellentmondásosak, az orvosi leletek hiányosak és a szakvélemény sem egyértelmű. Álláspontja szerint a bűncselekmények minősítése nem helytálló, a kiszabott szankció pedig túl súlyos. Elsődlegesen a megalapozatlannak vélt elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan az élet elleni bűncselekmény minősítésének megváltoztatását, illetve enyhébb szankció alkalmazását indítványozta.

A nyereségvágyból elkövetés minősítő körülmény elvetését illetően helyesnek ítélte az elsőfokú bíróság álláspontját, mivel a vádlott célja gyermekének elhelyezése, nem pedig egyértelműen anyagi haszonhoz jutás volt.

II.r. vádlott védője fellebbezését változatlanul fenntartva az eltúlzott tartamú joghátrány enyhítését kérte. Az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával egyetértve a minősítést helyesnek tartotta, s a cselekményért - szemben az ügyészi fellebbezéssel, - olyan tartamú büntetés kiszabására tett indítványt, amely az előzetes letartóztatás idejével kitöltöttnek tekinthető.

III.r. vádlott védője osztotta az ügyészség megalapozatlansággal kapcsolatos aggályait, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság nem ismertette az elmeorvosi szakvéleményt, továbbá, ahelyett, hogy a III.r. vádlott nyomozati vallomását kizárta volna a bizonyítékok közül, erre alapított tényállást. Az ítélet amiatt is megalapozatlan, hogy noha az áramátalakító berendezést ölésre alkalmatlannak minősíti, a tényállás konkrétan nem rögzíti, miként erősítette ölési szándékában a III.r. vádlott az I.r. vádlottat. A védő álláspontja szerint a III.r. vádlott jelenléte nem volt szándékerősítő. Az irányadó tényállás alapján a fiatalkorú vádlott szándéka legfeljebb az áramátalakítóval sikertelenül végrehajtott cselekményre terjedhetett ki, így büntetőjogi felelőssége csak alkalmatlan eszközzel végrehajtott, kísérleti szakban rekedt bűncselekményhez nyújtott bűnsegély miatt állapítható meg. Az I.r. és III.r. vádlottak közti tíz év eltérés generációs különbséget jelent, a korához képest alulfejlettnak tekinthető fiatalkorú vádlott félt a testvérétől és feltétel nélkül engedelmeskedett neki. Ennek ellenére az I.r. vádlott soha nem állította, hogy a testvére jelenléte nélkül nem követte volna el a cselekményt.

A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést megalapozatlannak ítélte, hivatkozva rá, hogy a bíróság nem vette figyelembe, hogy a cselekmény elkövetésekor a vádlott még nem töltötte be a 16. életévét, ezért a kiszabott büntetés súlyosítása - a Btk. 110. § (4) bekezdésére figyelemmel, - elképzelhetetlen.

Kétéves előzetes letartóztatásából szabadulása óta a III.r. vádlott élete rendezett, párkapcsolatban él és felsőfokú tanulmányokat folytat.

Elsődlegesen a III. r. vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, illetve a büntetés enyhítését kérte, akként, hogy további szabadságlvonással járó büntetésre ne kerüljön sor a vádlottal szemben.

I.r. vádlott felszólalásában kifogásolta, hogy az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezését elkésve terjesztette elő.

A vádlott álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nem adott számot arra, hogy egyértelmű orvosszakértői vélemény hiányában milyen bizonyíték alapján látja a sértett halálát megállapíthatónak és annak időpontját bizonyítottanak, különös tekintettel arra, hogy hemogenetikai szakértői vélemény zárja ki, miszerint a vér a sértettől származhatna.

A vádhatóság minősítést érintő fellebbezését alaptalannak ítélte, mivel a sértett tulajdonjogát az ercsi ingatlanra az ingatlan-nyilvántartásba nem jegyezték be, továbbá kényszerkijelentésre is csak tulajdonosként lett volna jogosult, - így nyereségvágyból elkövetés alapjául nem szolgálhat.

Az elsőfokú bíróság nem mérlegelte kellő részletességgel a villamosmérnök szakértő szakvéleményét és nyilatkozatait és evonatkozásban indokolása is hiányos.

Kétségbe vonta az elsőfokú tárgyalásokról készült jegyzőkönyvek és rendőri jelentésbe foglalt adatok helyességét. Sérelmezte az ülnök személyében történt változást, hogy bizonyítási indítványai és személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelme elutasításra kerültek, továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a jogos védelmi helyzetre alapított védekezését elvetve állapított meg tényállást.

Elsősorban az elsőfokú ítélet megalapozatlansága miatt az ítélet hatályon kívül helyezését, másodsorban az időmúlást enyhítő körülményként értékelve a büntetés lényeges enyhítését, enyhébb a végrehajtási fokozat megállapítását, valamint a bűnjelek elkobzásával kapcsolatos rendelkezés megváltoztatását kérte.

I.r. vádlott az utolsó szó jogán arra hivatkozott, hogy családon belül a bűnpártolás a Btk. 244. § (4) bekezdése alapján nem büntethető, továbbá, hogy feleségével kapcsolatban az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása ellentétes.

II.r. vádlott felszólalásában arra hivatkozott, hogy szeretné magához venni nevelőszülőknél elhelyezett gyermeküket, akit havonta látogat.

III.r. vádlott a személyi körülményeiben bekövetkezett változásokról adott számot, miszerint a Műszaki Egyetem aktív nappali tagozatos hallgatója, s egyetemi tanulmányainak folytatása mellett munkaviszonyt kíván létesíteni, hogy édesapja támogatása mellett saját jövedelme legyen. Élettársi kapcsolatban él.

A törvényes határidőben előterjesztett ügyészi fellebbezés részben megalapozott. A Fővárosi Ítéltábla a bejelentett ellentétes irányú fellebbezések alapján a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel teljes terjedelmében felülbírált a Fejér Megyei Bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást.

Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során a perrendi szabályokat túlnyomórészt megtartva folytatta le a bizonyítást. A vádlottakkal, a tanúkkal és a szakértővel szemben szükséges figyelmeztetések elhangzottak és rögzítésre kerültek, a terhelteket kioktatták az eljárás során gyakorolható jogaikra. A fiatalkorú vádlott törvényes képviselőjeként eseti gondnok a tárgyalásokon még azt követően is részt vett, hogy a terhelt tizennyolcadik életévét betöltötte.

Az első érdemi tárgyaláson, 2009. április 20. napján I.r. vádlott távollévő védőjét II.r. vádlott védője helyettesítette, amire a vádlottak közti érdekellentét miatt nem kerülhetett volna sor. Figyelemmel azonban arra, hogy ez egyetlen tárgyalási napra korlátozódott, s ezt követően a vádlottak és védők jelenlétében a bíróság tanácsváltás miatt megismételte az eljárást, az eljárási szabálysértés nincs kihatással az elsőfokú eljárás lefolytatására.

A tanács ülnök tagjának személyében bekövetkezett változás miatt a 2006. július hó 6. napján megkezdett tárgyaláson a korábbi tárgyalás anyagának megismétlése az eljárási cselekmény idején hatályos Be. 287. § (4) bekezdésében írt rendelkezésnek megfelelően hiánytalanul megtörtént. A korábbi tárgyalási jegyzőkönyv teljes körű ismertetése után nem maradt el az ügyész, a vádlottak és a védők figyelmeztetése arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehetnek és annak kiegészítését kérhetik.

Az egyebekben perrendszerűen lefolytatott bizonyítási eljárás során az elsőfokú bíróság minden, a tényállás szempontjából releváns körülményt feltárt és értékelt. Valamennyi rendelkezésére álló bizonyítékot tüzetesen megvizsgált és a vádlottak védekezésével, valamint egymással összevetett.

A bizonyítékok elemző értékelésével megalapozott tényállást állapított meg, amely összhangban áll az iratokkal, azonban a Be. 351. §-ának (2) bekezdés b/ és c/ pontjai szerinti megalapozatlanságban szenved, mivel I.r. vádlott előélete tekintetében iratellenes, továbbá a fiatalkorú vádlott elmeállapota, valamint családi körülményei tekintetében hiányos, továbbá a sértett egészségi állapotát illetően kiegészítésre szorul.

A másodfokú bíróság ezért a tényállást a Be. 352.§-ának (1) bek. a/ pontja szerint, az iratok tartalma alapján a személyi részben, illetve a történeti tényállásban az alábbiakkal egészítette ki:

- I.r. vádlott büntetett előéletű,
 - a Balassagyarmati Városi Bíróság tárgyalás mellőzésével hozott és 2005. október 6. napján jogerős Bk. 554/2005/2. számú végzésével a 2005. március

15. napján elkövetett egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt 60 ezer forint pénzbüntetésre ítélte;

- majd a Balassagyarmati Városi Ügyészség 2007. március 28. napján B.2040/2006/5. számú határozatával lopás vétsége miatt megrovásban részesítette. (nyomozati iratok 5. kötetének 1609. oldala)

III.r. vádlott elmeállapotával kapcsolatban az elsőfokú ítélet anélkül rögzíti a szakértők megállapításait, hogy a szakvéleményt tárgyalás anyagává tette volna.

A tárgyaláson (a Be. 462. §-ának (2) bekezdésében írtaknak megfelelően) sor került a fiatalkorú vádlottról a nyomozati szakban készített környezettanulmány felolvasására (62./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 42. oldala) azonban az abban foglaltak nem kerültek rögzítésre az ítéletben. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetése óta meg is változtak e vádlott személyi körülményei.

A másodfokú bíróság ezért III.r. vádlottat érintően a tényállást a környezettanulmány, valamint a másodfokú eljárásban tárgyalás anyagává tett, a terhelt elmeállapotára vonatkozó egyesített szakvélemény megállapításaival személyi, családi körülményeit illetően az alábbiakkal egészítette ki:

- III.r. vádlott 2009. május 27-i szakértői vizsgálatokor nem szenvedett elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben vagy tudatzavarban, s ezek a kóros elmeállapotok a cselekmény elkövetésének időpontjában sem álltak fenn nála.

A cselekmény idejére nézve pathológiás vagy abortív pathológiás részegség vagy olyan - az elmebetegséggel egyenértékű - állapot sem állapítható meg nála, amelyet valamely gyógyszer idézett volna elő.

Személyiségzavarban (personopathia) szenved, felszínes, éretlen érzelmek, szüklátóköriúség, hiányos szocializáció, önszempontúság, énes beállítódás, gyenge felelősségérzet, fejletlen erkölcsi értékérzelmek és empátiaérzelmek jellemzik. Személyiségzavarának a bűncselekmény elkövetésekor is fennállott, de nem tette képtelenné és nem is korlátozta cselekménye következményeinek felismerésében és abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

Nem állapítható meg nála az elmeműködés olyan egyéb kóros állapota sem, amely fenti képességében korlátozta volna.

(OSz. 3115-16/2009. számú egyesített pszichiáter-pszichológus szakértői véleménye - bírósági iratok 74./ sorszáma)

- III.r. vádlott a vádbeli időben az általános iskola 9. osztályos tanulója volt. Szüleivel és féltestvérével együtt egy 40 négyzetméteres albérleti lakásban élt. Édesanyja műszaki fordítóként, illetve tolmácsként végzett kereső foglalkozást, apja biztonsági őrként állt alkalmazásban. Az iskolában szorgalma és magatartása jó volt, igazolatlan hiányzása, fegyelmi ügye, vagy intője nem volt. Tanulmányait átlagos szinten végezte, kiemelkedő teljesítményt csak informatikából nyújtott, ami meghatározta továbbtanulása irányát. Magatartásával kapcsolatban korábban nem

merült fel kifogás, káros szenvedélye nincs. (környezettanulmány - nyomozati iratok 7. kötet 2451-2456. oldalai)

III.r. vádlott az Egyetem aktív nappali tagozatos hallgatójaként eredményes félévet zárt, s élettársi kapcsolatot létesített.

A történeti tényállást sértett egészségi állapotát illetően az alábbiakkal egészíti ki:

- a sértett gyenge felépítésű, sápadt, gyengén fejlett izomzatú személy volt, aki háziorvosánál 2004-ben magas vérnyomás betegségének kezelésére íratott fel gyógyszert, majd 2005. január 18-án, amikor az orvos anaemia és húgyhólyaggyulladás miatt kórházba utalta, visszautasította az ellátást. Ezt követően 2005. február 22-i jelentkezésekor - annak ellenére, hogy sürgős orvosi ellátásra szorult, - nem kezelte magát és ellenőrző vizsgálatokon sem jelent meg. (tanú vallomása - nyomozati iratok 4. kötet 1151. oldal, a bírósági iratok 99./ sorszám alatti írásbeli vallomása, kartonbejegyzések bírósági iratok 86./ sorszáma)

A határozat tényállása és indokolása azonban iratellenes a Szegedi Orvostudományi Egyetem Igazságügyi Orvostani Intézet szakértője, az igazságügyi orvosszakértő szakvéleményére hivatkozás tekintetében. (ítélet 19. oldal hetedik bekezdése)

Az ítéletben foglaltakkal ellentétben ugyanis a szakértő nem három csonttöredék emberi eredetét valószínűsítette, hanem tényként állapította meg, hogy a 8. bűnjelszám alatt vizsgált négy csonttöredék közül három darab egy emberi jobb combcsont térdízületi végének anatómiai részleteivel egyező, azaz emberi eredetű és egy embertől származhat. Ettől eltérően, csupán a többi csonttöredék esetében adott valószínűségi véleményt azok embertől való származását illetően.

A vizsgálatra küldött csontrészek - méretük, illetve égetés utáni állapotuk miatt - a szakértő megítélése szerint valószínűleg alkalmatlanok DNS-vizsgálattal történő személyazonosításra. (SZI:1547/2007.szakvélemény nyomozati iratok II. kötet 451-461.oldal)

A csontdarabok molekuláris biológiai vizsgálatára, illetve néhai a sértett DNS-profiljának meghatározására sem került sor.

Elviekben el lehetett volna ugyan végeztetni a combcsont-darabok DNS-vizsgálatát, amennyiben ez kihatással lenne a jelen ügyre, azonban a másodfokú bíróság ilyen bizonyítás felvételét azért nem rendelte el, mert a sértett halálának okára nézve bizonyossághoz ez sem vezetne. A másodfokú eljárásban I.r. vádlott helytállóan hivatkozott arra, hogy (a Be. 101.§ (2) bekezdése alapján) a halál oka és körülményei vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni. Ez a vizsgálat elmaradt, a maradványok elégtelen volta miatt nem pótolható, ennek ellenére az elsőfokú bíróság kizárólag a vádlotti vallomások alapján megállapította, hogy a sértett az I.r. vádlott bántalmazása következtében halt meg.

A holttest szállításához igénybe vett gépkocsi csomagtartójának szőnyegéről biztosított vérnyom DNS-vizsgálata alapján orvosszakértői vélemény készült, amelyet az elsőfokú bíróság (a 62./ sorszámú jegyzőkönyv 42. oldala szerint) felolvasással tárgyalás anyagává is tett. (nyomozati iratok II. kötet 431-439. oldalai)

az igazságügyi szerológus szakértő SZI.1547/2007.számú szakvéleményében összehasonlítva I.r. és III.r. vádlottak DNS-profilját a szőnyegpadlón talált vér DNS-tulajdonságaival, azt állapította meg, hogy a D21S11 rendszerben a féltestvér férfiakban a „26-os” allél ugyanúgy megtalálható, mint a vérfoltban. A „26-os” allél előfordulási gyakorisága a kaukázusi népességben 0,3 %, magyarországi populációban 0,2 %. Ezért nem kizárt, hogy az a férfi, akitől a padlószőnyegen lévő vér származik, I. r. vádlott és III. r. vádlott édesanyjával rokoni kapcsolatban lehet.

A vádlottak az eljárás során módosított vallomásaikban csak a sértettnek a lakásban történt bántalmazás után bekövetkezett halálát állították egyezően és következetesen.

A terhelti vallomásokon kívül a sértett halálának okára vonatkozó tényeket az ítélet nem rögzített. A sértett 2005-ben történt háziorvosi jelentkezése után orvosi ellátásra, illetve ellenőrző vizsgálatokra szorult volna, amelyeknek nem vetette magát alá. Ebből adódóan belszervileg korához képest sem volt egészségesnek tekinthető, így nem zárható ki, hogy halála bekövetkezésében természetes okú megbetegedése is közrejátszhatott. Következésképpen nem bizonyítható, hogy a sértett kizárólag az I.r. vádlott eszközös bántalmazása folytán vesztette életét, avagy, hogy ennek ebben esetleg a vádlotti szándék ellenére nem volt szerepe.

Bírói bizonyossággal az sem állapítható meg, hogy a megtalált csontdarabok kétséget kizáróan a sértett földi maradványai. Erre enged következtetni a vádlottaknak a vérző sérülést szenvedett sértett holttestének az autó csomagtartójában történt helyszínre szállítására és elégetésére tett (helyszíni szemle és szerológus szakvélemény által megerősített) egybehangzó előadása, továbbá a sértett váratlan eltűnése személyi okmányainak és legszemélyesebb ingóságának (műfogsor) hátrahagyása mellett.

Mindezekből azonban csupán arra vonható megalapozott következtetés, hogy nagyon valószínű, miszerint a vádlottak által megjelölt helyen a sértett holttestének maradványait találták meg. A másodfokú bíróság ezért az előbbi bizonyítékok alapján az elsőfokú ítélet iratellenességét korrigálva azt állapította meg, hogy:

- nem állapítható meg kétséget kizáró bizonyossággal, hogy a fellelt maradványok a sértettől származnak-e;
- nem állapítható meg továbbá az sem, hogy a vádlotti bántalmazás a sértett esetlegesen bekövetkezett halálával okozati összefüggésben állt-e, nevezett a bántalmazástól milyen sérüléseket szenvedett, s ezek a sérülések alkalmasak voltak-e a halálos következmény előidézésére.

A fenti kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért alkalmas rá, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza.

Az elsőfokú bíróság eljárása során kellő részletességgel lefolytatta a szükséges bizonyítást és mérlegelése kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

A bizonyítékok tekintetében kellő indokát adta, hogy melyeket, mely részükben és miért fogadott el, a bizonyítékok mérlegelése megfelel a logika szabályainak és túlnyomórészt az iratok tartalmának is. Kellő részletességgel megindokolta, hogy I.r. vádlottnak az eljárás során többször megváltoztatott védekezésével szemben - a társai befolyásolására irányuló magatartására, illetve más személy elkövetőkénti beállítását felvető levelére is figyelemmel, - amely büntetőjogi felelősségének kedvezőbb elbírálását célozta, miért fogadta el a tényállás alapjául III.r. vádlott önmagát is terhelő nyomozati vallomását. Az ebben foglaltakat egyéb bizonyítékok is megerősítették, így a fiatalkorú vádlottnak a tanévzáró ünnepélyen oda nem illő ruházatban történt megjelenéséről készített feljegyzés, továbbá telefonjának cellainformációja.

Helyesen vetette el a terheltnek az áramátalakító berendezés telepítésével kapcsolatban megelőző jogos védelemre, illetve a sértettel történt tettelegességgel kapcsolatban jogos védelmi helyzetre hivatkozását, mivel az irányadó tényállásból büntethetőséget kizáró körülmény szóba sem jöhet.

Ekként az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadó védelmi perorvoslatok a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére.

Az élet elleni cselekményt az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette előre kitervelten elkövetettként.

Az előre kiterveltség mint az emberölés minősített esete nem az elkövetési mód jellemzője, hanem a szándék tartalmi vonatkozásaival áll összefüggésben. Az előre kiterveltség az elkövetőben végbemenő pszichikus folyamat, vagyis az ölési szándék kialakulása és kifejlődése, a cselekmény elkövetésének és a véghezvitel körülményeinek a mérlegelése. Nélkülözhetetlen feltétele, hogy az elkövető tudatában lejátszódjék a cselekmény véghezvitele mellett és ellen szóló motívumok harca. Az ölési szándék elkövető tudatában való felmerülésének, akaratlagossá válásának és kifejlődésének feltárásához az ún. kronológiai ismérvek adnak támpontot. Ideértendő az elkövető és a sértett közötti, a bűncselekmény elkövetését megelőző viszony is.

A körülményekből az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy - miután a sértett megölésének szándéka kialakult benne, - a bűncselekmény elkövetését I.r. vádlott előre eltervezte, gondosan előkészítette, az élet kioltására szánt berendezést két helyszínen is üzembe helyezve mindent megtett annak érdekében, hogy azt eredményesen be is fejezze. I.r. vádlott egyenes ölési szándékával és tervezett cselekményének indítékával II.r. és III.r. vádlottak is tisztában voltak. E céllal azonosultak, amikor a berendezés működésbe helyezése után a helyszínen várták, hogy az áramütés bekövetkezzon.

A sértett halálának elektromos áramütéssel történő kioltása érdekében készített áramátalakító berendezés a nyomozás során nem volt fellelhető.

Az igazságügyi villamosipari- és érintésvédelmi szakértő az igazságügyi számítástechnikai szakértő által III. r. vádlott laptopjára letöltött áramátalakítóval

kapcsolatos fájlok (kapcsolási rajzok, működési diagram), valamint I.r. és III.r. vádlott ábrái és nyilatkozatai alapján a tárgyaláson terjesztett elő szakvéleményt. (89./ tárgyalási jegyzőkönyv 16-19. oldalai)

Eszerint a I.r. vádlott által készített berendezés egy kis erősségű áramütés okozására alkalmas villanypásztor lehetett. Az emberi élet kioltásához 0,2 másodpercnél tovább fennálló, legalább 30 milliampere áramerősségű áramütés szükséges, amely a szív görcsös összehúzódását váltja ki. Az emberi életre a szív frekvenciájával közel azonos 50 Hertz rezgésszám igazán veszélyes, ezzel szemben I.r. vádlott csupán 2-3 Hertz rezgésszámú villanypásztort állított elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában nem vizsgálta kellő részletességgel, hogy az említett berendezés mennyiben volt alkalmas a bűncselekmény elkövetésére. Alkalmatlan a kísérlet, ha azt alkalmatlan tárgyon, alkalmatlan eszközzel vagy módon követik el. Azt, hogy valamely eszköz a szándékolt eredmény előidézésére alkalmas-e, mindenkor az elkövetés konkrét adottságainak viszonylatában kell vizsgálni, ahogy erre a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében is rámutatott (BH1991/92.; 1986/87.; 2007/325. számú jogesetek)

Alkalmatlan az eszköz, ha az adott körülmények között vagy az adott feltételek mellett, illetőleg az alkalmazott módon, mértékben vagy mennyiségben nem volt alkalmas ugyan a szándékolt eredmény létrehozására, de más körülmények között, illetőleg más feltételek mellett, vagy nagyobb mértékben, vagy mennyiségben, vagy más módon történő alkalmazása esetén alkalmas lett volna.

A I.r. vádlott által választott elkövetési eszköz a szakértői vélemény szerint a terhelt által állított módok egyikén sem volt alkalmas az emberi élet kioltására, azaz relatíve volt alkalmatlan a szándékolt eredmény elérésére. Az ölési cselekmény törvényi tényállását I.r. vádlott valósította meg, amely bűncselekményhez tevőleges segítséget nyújtott neki III.r. vádlott egyrészt laptopját rendelkezésre bocsátva a tervek megszerzésére, másrészt ölési szándékában őt erősítve. II.r. vádlott először megpróbálta férjét lebeszélni a sértett megöléséről, szándékát azonban megváltoztatta és házastársa mellé állva, vele szándékegységben -III.r. vádlottal együtt - a gépkocsiban várta, hogy a berendezés megérintésével áramütés következtében a sértett meghaljon.

A bírói gyakorlat következetes annak megítélésében, hogy az alaphűncselekmény elkövetője bármilyen minőségben is vesz részt abban, az alaphűntetthez kapcsolódó bűnpártolás tettese már nem lehet. (BH 2004/169. jogeset) Ebből adódóan tévedett az elsőfokú bíróság, amikor II.r. vádlott büntetőjogilag értékelhető magatartását kizárólag a sértett holttestének eltüntetésével kapcsolatos cselekvősségre korlátozta, mivel a fentebb kifejtettek szerint II.r. vádlottnak az ölési cselekményhez szándékosan nyújtott segítség pszichikai bűnsegélyként róható a terhére.

Az alkalmatlan kísérlet miatt a büntetés - a Btk. 16.§-ának (2) bekezdése értelmében - korlátlanul enyhíthető, ez azonban nem kötelező és minősített

emberölésnél a bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel általában nem is indokolt.

A jelen ügyben a vádlottak ölési cselekménye több mozzanattal valósult meg. Mivel a részecselekmények ugyanabba a törvényi tényállásba illeszkednek, azonos a sértettjük és az egymást megszakítás nélkül követő tevékenység-sorozat összességében is csak egy törvényi tényállást merít ki, természetes egységről van szó.

A cselekmény nem ért véget az áramütés előidézésére irányuló próbálkozással, hanem az alkalmatlan kísérlet sikertelensége után újabb élet elleni támadás érte a sértettet, akinek fejére a lakásban I.r. vádlott egy fémből készült szerszámmal több ütést mért, ami vérző sérülést okozott, majd miután a sértett az előszobában összeesett, a vádlott tovább ütlegette, amíg vélekedése szerint meg nem halt. Ez a bántalmazás az alkalmazott eszközre és célba vett testtájékra figyelemmel feltétlenül alkalmas volt az emberi élet kioltására.

A bűncselekmény befejezettségére bírói bizonyossággal azért nem lehet következtetni, mert a sértett holttestének elégetés után fellelhető maradványaiból nem állapítható meg a halál oka. Az előállhatott a I.r. vádlott által kifejtett eszközös bántalmazás következtében, azonban a sértett által elszenvedett bántalmazás és bekövetkezett halála közti okozati összefüggés nem bizonyított és az sem zárható ki, hogy a sértett bekövetkezett halálában természetes okú megbetegedései is szerepet játszottak. Végül hiányzik a halálát igazoló bizonyosság is a csontmaradványok azonosításának hiányában.

Ezt a bizonytalanságot a másodfokú bíróság a Be. 4.§-ának (2) bekezdése szerint a vádlottak javára értékelte, amikor az emberölés befejezett alakzata helyett annak csupán a Btk. 16. §-a szerinti kísérletét látta a terhükre megállapíthatónak.

Az emberölés minősítésével kapcsolatban a másodfokú bíróság annyiban egyetértett az ügyészi indítvánnyal, hogy további minősítő körülmény is megállapítható, nem osztotta viszont a vádhatóság érvelését a nyereségvágyból elkövetés tekintetében.

Az emberölés akkor minősül nyereségvágyból elkövetettnek, ha közvetlen anyagi előny megszerzésére irányul. Közömbös, hogy az elkövető által elérni kívánt vagy ténylegesen megszerzett vagyoni előny életszükséglet, káros szenvedély vagy erkölcsileg meg nem alapozott igény kielégítését szolgálja. Tipikusan nyereségvágyból elkövettként minősül az anyagi ellenszolgáltatás fejében elkövetett ölési cselekmény, továbbá a rablási célzattal megvalósított emberölés, ideértve a megszerzett vagyon megtartása érdekében elkövetést is.

I.r. és II.r. vádlottak azért költöztek idős hozzátartozójuk családi házába, hogy olyan lakhatási körülményeik legyenek, amelyek lehetővé teszik, hogy állami gondoskodásban lévő kiskorú gyermeküket magukhoz vegyék. Befogadásukat követően rövid idővel azonban megromlott a kapcsolat köztük és a sértett között, aki

kifogásolta, hogy a házkörüli teendőkben nem vesznek részt, a fenntartási költségekhez nem járulnak hozzá, továbbá elszámolási vitájuk is keletkezett.

Cselekményüket elsősorban az motiválta, hogy ha el kell hagyniuk a sértett ingatlanát, illetve a sértett nem járul hozzá, hogy a kiskorút ott helyezték el, megghiúsul annak lehetősége, hogy gyermeküket kiadják nekik, s azért akartak a sértettől megszabadulni, hogy ebben ne akadályozhassa meg őket. Az ölési cselekményt tehát nem elsősorban az ellenszolgáltatás nélküli lakhatási lehetőség kilátásba helyezett elvesztése miatt határozták el.

A Legfelsőbb Bíróság nem egy eseti döntésében utalt az anyagi okokból elkövetett ölési cselekmények helyes minősítésére. Ezzel kapcsolatban - a nyereségvágyból elkövetett emberölés minősített esetét elemezve - rámutatott arra, hogy az emberölés akkor minősül nyereségvágyból elkövetettnek, ha az ölési cselekmény valamilyen **közvetlen** anyagi előny megszerzését célozza. Ha viszont az ölési cselekmény nem ilyen közvetlenül célozza az anyagi előny megszerzését - mint a jelen ügyben is -, bár anyagiasság is motiválta tettüket, a cselekmény aljas indokból elkövetett emberölés büntettnének minősül.

Az emberölés aljas indokból elkövetettként minősül, ha az ölési cselekmény nem közvetlenül irányul haszonszerzésre, ám kiváltó oka a tettes által remélt nyereségnek (az elkövető feltételezése szerint a sértettnek felróható) elmaradása. Ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság a 15. számú irányelvében kifejtette, aljas indokból elkövetett az emberölés akkor, ha erkölcsileg elítélendő motívumból fakad. A Legfelsőbb Bíróság gyakorlata töretlen abban, hogy az emberölés aljas indokból elkövetettnek minősül, ha az ölési cselekmény nem közvetlenül haszonszerzésre irányul, hanem az elmaradt haszon miatti megtorlás a cél. Ezt fejtette ki egyébként a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseiben is, így a Bírósági Határozatokban 1986/443. szám alatt közzétett határozatában is; eszerint akkor, ha az ölési cselekmény nem közvetlenül célozza az anyagi előny megszerzését, de azt az anyagiasság motiválta, mert a sértett megghiúsította az elkövető anyagi reményeit, a cselekmény aljas indokból elkövetett emberölés büntettnének minősül. (BH 2012/56. szám alatt közzétett eseti döntés.

Az állandóan követett bírói gyakorlatra is tekintettel az emberölésnek nyereségvágyból elkövetettként történt minősítése mellett a cselekmény egyszersmind aljas indokból elkövetettként nem értékelhető, ha a nyereség megszerzésének leplezése - mint indíték - szorosan tapad a nyereségvágyhoz, annak részét alkotja, ezért attól el nem különíthető. Amennyiben ugyanis e két szóban forgó minősítő körülmény motívuma azonos, akkor azok önálló minősítése a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. (BH 2001/412. számon közzétett jogeset)

Az ölési cselekmény törvényi tényállását tettesként egyedül I.r. vádlott valósította meg, ő juttatta azt kísérleti stádiumba, így nevezett a Btk. 20.§ (1) bekezdésében írt önálló tettes.

A Btk. 21. §-ának (2) bekezdésében írtak szerint bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt. Ez történhet fizikai segítségnyújtás

formájában, de akár úgy is, hogy a bűnrészes a tettes akaratelhatározását az elkövetés helyszínén erősíti.

Az irányadó tényállás szerint III.r. vádlott a I.r. vádlottnak az általuk ölésre alkalmasnak ítélt eszköz elkészítéséhez segítséget nyújtott, majd mindhárman a gépkocsiban várakoztak a sértett halálára. Miután ez nem járt eredménnyel, jelen volt a nagyapja súlyos bántalmazásánál is és az I.r. vádlott ezen cselekményétől nem határolódott el, ámbár ehhez tevőleges segítséget már nem nyújtott.

A bűncselekmény helyszínén, a törvényi tényállás megvalósításában részt nem vevő személy büntetőjogi felelősségének az elbírálásakor a szándéknak van meghatározó jelentősége, annak tehát, hogy a bűnsegéd - általa is tudottan - a tettesi cselekmény sikerét kívánja előmozdítani, annak véghezviteléhez nyújt segítséget. Ez pszichikai bűnsegély esetében passzív magatartással is megvalósítható, nem szükséges, hogy a bűnsegéd feltétlenül aktivitást fejtson ki.

E jelenlét szándékerősítő jellege ugyanakkor nem kizárólag a bűncselekmény elkövetésének a megkezdése előtt, hanem annak folyamatában, végrehajtása közben is megnyilvánulhat; így akkor, ha a bűnsegéd a helyszínen való tartózkodásával az egyetértését juttatja kifejezésre. Ilyenkor a jelenléte bátorító hatást gyakorol: a végrehajtás során ugyanis az elkövető - figyelemmel a köztük fennálló, vagy kialakult szándékegységre - arra mindenképpen számíthat, hogy e személy a sértett érdekében nem fog közbeavatkozni, cselekményét a hatóság előtt feljelenteni. Nem feltétel, hogy a bűnsegéd már előzetesen is szándékerősítő hatást fejtson ki; elegendő, ha a bűncselekmény megvalósítása közben biztosítja támogatásáról az elkövetőt. (BH 2005/167. jogeset)

Egyetlen körülmény sem utalt arra, hogy az elkövetés folyamán III.r. vádlott ne azonosult volna a sértett megölésével. Nem adott hangot rosszallásának, semmilyen módon nem próbált a sértettnek segíteni. Szándék- és akarategységüket a bűncselekmény különböző helyszínein való folyamatos jelenléte tette nyilvánvalóvá. I.r. vádlott feltétlenül számíthatott rá, hogy III.r. vádlott nem avatkozik közbe a sértett érdekében és nem hozza cselekményét a hatóság tudomására. Az is pszichikai bűnsegéde az emberölés büntettének, aki társa rögtönös ölési szándékát felismerve végig a helyszínen marad, majd a holttest elrejtésében segédkezik. (EBH.2000/290. eset) A jelen ügyben azonban az ölési szándék nem rögtönös volt, legfeljebb a végrehajtás módja tért el a korábban elhatározott tervtől.

II.r. vádlott a bűncselekmény első mozzanatánál társaival együtt várakozott a gépkocsiban a sértett áramütéssel elérni kívánt halálára, míg a második mozzanatnál nem az ölési cselekmény helyszínéül szolgáló földszinti lakásban tartózkodott, hanem emeleti lakrészükben várta, hogy a bűncselekmény eredményéről tájékoztassák. Következésképpen tisztában volt vele, hogy férje milyen megfontolásból készül az ölésre, akit ebben támogatott, s éppen házastársa kérésének megfelelően várakozott a helyszín közelében, hogy a holttest eltüntetésében segédkezzen. Ezzel szándékerősítőleg hatott I.r. vádlottra, aki annak tudatában cselekedett, hogy felesége támogatására számíthat.

A Btk. 21. §-ának (2) bekezdése szerinti jogintézmény megállapításának feltétele, hogy a bűnsegéd magatartása a tettesi alpbűncselekményt előmozdítsa, azzal okozati kapcsolatban álljon. Ebből adódóan a bűnsegédnek tudnia kell, hogy a tettes milyen cselekményt követ el és ehhez nyújt szándékosan segítséget, tehát a tettes és a bűnsegéd szándékegységben cselekszik. A pszichikai bűnsegély szándékerősítő magatartást jelent, ami megtörténhet a bűncselekmény végrehajtásának megkezdése előtt, avagy a bűncselekmény végrehajtása közben. A pszichikai bűnsegéd a tettesben már kialakult szándékot erősíti, ami rendszerint aktív magatartással, bátorítással, buzdítással valósul meg.

II.r. és III.r. vádlottak az élet elleni cselekmény kapcsán bűnsegédi magatartást tanúsítottak, amely járulékos jellegű, s a kísérlet szakaszáig eljutott tettesi alapcselekményhez kapcsolódik.

A fentebb kifejtettek alapján a másodfokú bíróság a vádlottak élet elleni cselekményét a Btk. 166.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bek. a/ és c/ pontjai szerint előre kitervelten és aljas indokból elkövetett emberölés büntette Btk. 16.§-a szerinti kísérletének minősítette. Az ölési cselekmény törvényi tényállását tettesként egyedül I.r. vádlott valósította meg, ő juttatta azt kísérleti stádiumba, így nevezett a Btk. 20.§ (1) bekezdésében írt önálló tettes. Vádlott-társai a Btk. 21. §-ának (2) bekezdésében írtak szerint bűnsegédek: II.r. vádlott bűnrészesi magatartása kizárólag pszichikai bűnsegélyt valósít meg, míg III.r. vádlott fizikai és pszichikai bűnsegéd is egyben.

Az I.r. vádlott terhére rótt további, vagyon elleni bűncselekmény minősítése megfelel a büntető anyagi jog szabályainak.

Az elsőfokú bíróság I.r. vádlottat érintően helyesen értelmezte a Btk. 2.§-ában foglaltakat, amikor úgy ítélte meg, hogy cselekményeit az elkövetésük idején hatályos büntető törvény rendelkezései alapján kell elbírálni, mivel az elbíráláskor irányadó törvény a terheltre nem enged enyhébb elbírálást.

Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel a büntetés kiszabása körében releváns bűnösségi tényezőket, azonban további súlyosítóként értékelendő I.r. vádlott terhére büntetett előélete, valamint, hogy az élet elleni cselekmény többszörösen minősül. A minősítésváltoztatás folytán értékelendő további enyhítő körülmény, hogy az élet elleni cselekmény kísérleti szakban rekedt, mivel azonban I.r. vádlott mindent megtett az eredmény bekövetkezéséért, így a kísérlet befejezett és közeli, amelynek nyomatéka az állandóan követett bírói gyakorlat szerint csekélyebb.

A fenti bűnösségi tényezők figyelembevételével mellett a I.r. vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott fegyházbüntetés, illetve közügyektől eltiltás mellékbüntetés arányban áll az elkövetett cselekményekkel, ezért súlyosításukra a másodfokú bíróság kellő okot nem látott.

II.r. vádlott és III.r. vádlott tekintetében is enyhítő hatású bűnösségi tényező volt a terhükre rótt bűncselekmény kísérleti stádiuma, valamint II.r. vádlottnál a bűnsegédi elkövetői minőségük. Súlyosítóként mutatkozott, hogy a terhükre rótt bűncselekmény kétszeresen minősül.

Esetükben a másodfokú bíróság - a Btk. 2.§ára figyelemmel - az elbíráláskor irányadó törvényt ítélte kedvezőbbnek és ezt alkalmazta.

Az enyhítő körülmények számára és nagyobb nyomatékára tekintettel a kiszabott szabadságvesztés tartamát mindkét vádlottnál eltúlzottnak ítélte, ezért mérsékelte. A fiatalkorú vádlottnál nagyobb nyomatékkal vette figyelembe, hogy a cselekmény lekövetésekor tizenhatodik életévét még nem töltötte be, II.r. vádlott esetében pedig, hogy csak pszichikai bűnsegédként működött közre.

II.r. vádlottal szemben a szabadságvesztés mértékét - a Btk. 87.§ (3) bekezdésére figyelemmel, a törvényhely (2) bek. b/ pontja alapján - 3 évre csökkentette, annak végrehajtási fokozatát a vádlott személyiségére tekintettel - a Btk. 45.§ (2) bekezdése alapján, - eggyel enyhébb fokozatban, a Btk. 43.§ a/ pontja szerinti börtönként határozta meg.

III.r. vádlott rendezett, kifogástalan életvezetését is figyelembe véve a szabadságvesztés tartamát - annak végrehajtási fokozatát nem érintve, - a másodfokú bíróság négy évre enyhítette.

Ekörben észlelte a másodfokú bíróság, hogy a fiatalkorú vádlottal szemben kiszabható büntetés tekintetében az elsőfokú bíróság tévesen hívta fel a bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét betöltött fiatalkorúra vonatkozó Btk. 110.§ (2) bekezdés a/ pontja szerint a kiszabható büntetés tizenöt ében meghatározott maximumát, mivel III.r. vádlott a vádbeli időben még nem töltötte be a tizenhatodik életévét. Ezért vele szemben helyesen a Btk. 110.§ (3) bekezdése értelmében az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény miatt kiszabható szabadságvesztés leghosszabba tartama: tíz év. A büntetési keret ekként - a Btk. 110.§ (1) bekezdésére figyelemmel - egy hónaptól tíz évig terjedhet.

A hatályos törvény új jogintézményként vezette be a szabadságvesztés végrehajtásának részbeni felfüggesztését.

A Btk. 90. § (1) bekezdése értelmében a két évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén a szabadságvesztés fele részének végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha - különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel - alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. A szabadságvesztés végrehajtásának részbeni felfüggesztése komoly joghátrány, leghosszabb tartama akár két és fél év végrehajtandó részből, valamint további öt évi próbaidőből is állhat, a szankció végrehajtása így akár hét és fél évig is tarthat.

A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy II.r. és III.r. vádlottak esetében az előzetes fogvatartásban töltött idő tartamát és személyi körülményeiket is figyelembe véve, alaposan feltehető, hogy a büntetés Btk. 37.§-ában megfogalmazott célja további szabadságelvonás nélkül elérhető.

Ezért a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását részben - a Btk. 90.§ (2) bekezdése szerint - II.r. vádlottnál három évi, III.r. vádlott esetében pedig két évi próbaidőre felfüggesztette.

A próbaidő mindkettőjükénél a végrehajtandó rész letöltése után kezdődik és a szabadságvesztés végrehajtandó részéből feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

Az ítélőtábla által meghatározott szabadságvesztés mértékével arányban áll az elsőfokú bíróság által kiszabott mellékbüntetés, ezért a közügyektől eltiltás mértékét a másodfokú bíróság - mindkét vádlottnál - változatlanul hagyta.

Megállapította, hogy a fiatalkorú vádlott a próbaidő tartama alatt - a Btk. 119. §-ának kötelező rendelkezés folytán - pártfogó felügyelet alatt áll.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az eljárás során lefoglalt bűnjelek tekintetében nem adta kellő indokát, hogy mely bűnjeltárgyakról, miként döntött. Így az ügydöntő határozatból nem állapítható meg egyes bűnjeltárgyak elkobzásának, kiadásának, megsemmisítésének, illetve iratokhoz csatolásának indoka, miként az sem, hogy a bűnjeljegyzék tételszámai mögött ténylegesen milyen bevételezett tárgyak szerepelnek. Még a nyilvántartási szám megjelöléssel sem rendelkezett az elsőfokú bíróság a Fejér Megyei Bíróság bűnjelkezelője által Bj.218/2008. számon bevételezett tárgyak közül a 12./ tételszám alatt nyilvántartott magnókazettáról, valamint a 149-152./ tételszám alatti asztali naptárról, füzetéről, mikrokazettáról és CD-lemezről.

Az elsőfokú bíróság a 28 rb. szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének vétsége (Btk. 329/A § (1) bek.) miatt I.r. vádlottal szemben az eljárást 2009. január 19. napján kihirdetett és ugyanaznap jogerős 6.Fk.195/2008/33.számú végzésével megszüntette, mivel a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nem volt jelentősége (Be. 267.§ (1) bek. g/ pontja). Az e bűncselekményhez kapcsolódó és T. 69/2007. számon bűnjelként bevételezett adathordozókról azonban akkor nem rendelkezett, ügydöntő határozatának bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezéséből pedig nem állapítható meg, hogy mely bűnjeltárgyak kapcsolódnak a megszüntetett bűncselekményekhez, illetve azok sorsát illetően milyen következtetésre jutott az elsőfokú bíróság.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú határozat bűnjelekre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a Be. 571. §-a szerinti különleges eljárás lefolytatására utasította.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú eljárás során ténylegesen felmerült bűnügyi költségről, amelynek összegét egyébként nem jelölte meg, nem rendelkezett kimerítően az elsőfokú bíróság, amikor az eljárás nyomozati és elsőfokú bírósági szakában keletkezett együttesen 1.489.894 forinttal szemben csupán 1.463.110 forintról határozott. Az eltérés indoka, hogy figyelmen kívül hagyta a 4./ tétel alatti kirendelt védői díjat, valamint a 10./ tétel alatti igazságügyi pszichológus szakértői díjat.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a vádlottakat egyetemlegesen, továbbá III.r. vádlottat terhelő, továbbá az állam terhén maradó bűnügyi költség összegét.

A fentiek figyelembevételével a másodfokú bíróság a I.r. vádlott által megfizetendő bűnügyi költség mértékét a reá eső szakértői díjjal, míg a II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét a kirendelt védői illetve szakértői díjjal megnövelte.

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti részbeni megváltoztatása a Be. 372.§-ának (1) bekezdésén alapszik.

A Fejér Megyei Bíróság ítéletének további rendelkezései törvényesek, ezért az ítélőtábla azt egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet meghozatala óta előzetes fogvatartásban töltött időt I.r. és II.r. vádlottaknál - a Btk. 99.§ (1) bekezdése alapján - beszámította a szabadságvesztésbe.

A másodfokú eljárásban keletkezett bűnügyi költségből az érdekében eljáró védői díj megfizetésére - a Be. 381. §-ának (1) bekezdése alapján - I.r. vádlottat kötelezte, míg a II.r. vádlottat érintően felmerült bűnügyi költségről - a vádlott és védője eredményes fellebbezésére tekintettel, - úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

B u d a p e s t, 2012. év május hó 16. napján

. Nehrer Péter s.k. . Sebe Mária s.k. . Székely Ákos s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fejér Megyei Bíróság 2010. évi július hó 9. napján kelt 6.Fk.195/2008/156. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 3.Fkf.95/2011/44. számú ítéletével 2012. évi május hó 16. napján - mindhárom vádlottat érintően - jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

B u d a p e s t, 2012. év május hó 16. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.

a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző